

วทน. กับการสนับสนุน การใช้ Local Content ในระบบรางของไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วทน.)
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วทน. กับการสนับสนุน การใช้ Local Content ในระบบรางของไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วทน.)
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ISBN 978-974-9534-60-1

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2563

จำนวน 1,000 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์

จัดทำโดย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ไม่อนุญาตให้คัดลอก ทำซ้ำ หรือดัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่ง
ของหนังสือเล่มนี้ นอกจากนี้ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์
อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

วทน. กกับการสนับสนุนการใช้ Local Content ในระบบรางวัลของไทย.--
ปทุมธานี : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.), 2563.
48 หน้า.

1. การขนส่งทางรถไฟ. 2. การบริหารงานโลจิสติกส์. I. อาณัติ หาทรัพย์.
II. ชื่อเรื่อง.

338.42

ISBN 978-974-9534-60-1

บรรณาธิการ ดร. อาณัติ หาทรัพย์

ดร. วิศิษฐ์ จันทร์ชื่น

นายภณสินธุ์ ไพทีกุล

นายประยงค์ อรัญญา

นางสาวนลินธรรณ์ สุวพรจาร์วัชร

นายภาณุวัฒน์ หมดเจริญสุข

ออกแบบ/พิมพ์ที่ บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด

จัดพิมพ์โดย สำนักสื่อสารองค์กร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

คำนิยมและชื่นชม

ถ้าเราลองพินิจดูถึงการใช้ชีวิตของมนุษย์ยุคปัจจุบัน จะเห็นว่าเราทุกคนล้วนเกี่ยวพันกับการเดินทาง การขนส่งในวันโดยไม่รู้ตัว เรื่องบางเรื่องถ้าไม่คิดดูจริงจัง เราอาจมองว่าทุกสิ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นง่าย ๆ ไปตามธรรมชาติ แต่ถ้าเราหยุดคิดสักนิด เราจะพบว่าหลายสิ่งรอบตัวเกิดขึ้นอย่างมีการจัดการให้เป็นระบบ ระเบียบ เฉกเช่นเดียวกับการขนส่งหรือโลจิสติกส์ ที่หมายถึงระบบการจัดการ การส่งสินค้า ข้อมูล และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีกรรมขนส่งหรือเคลื่อนย้าย จากจุดหมายต้นทางไปยังปลายทางตามความต้องการของผู้ส่ง ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดความราบรื่นโดยตลอดของห่วงโซ่อุปทาน

คำว่าโลจิสติกส์ ถูกบัญญัติขึ้นนานมาแล้ว นับแต่ปี ค.ศ. 1846 ในแวดวงการทหาร ซึ่งถือว่านักรบ แม้จะแข็งแกร่ง เก่งกาจแค่ไหน แต่ถ้าขาดการสนับสนุนซึ่งยุทธปัจจัยและยุทธโศปกรณ์เสียแล้ว การจะรบให้ชนะ นับว่าเป็นเรื่องที่ยากอย่างยิ่ง จนกระทั่งปัจจุบัน คำว่าโลจิสติกส์ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับระบบการขนส่ง โดยทั่วไป โดยเฉพาะกับภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องน่ายินดีอย่างยิ่งที่ วว. ได้จัดพิมพ์หนังสือ **“วทน. กับการสนับสนุนการใช้ Local Content ในระบบรางของไทย”** ขึ้นมา เพราะจะทำให้ท่านผู้อ่าน ได้เข้าใจถึงระบบการขนส่งหรือโลจิสติกส์ในไทยทั้งในภาพรวม และในส่วนขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบ ที่ วว. และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เข้ามาดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการสนับสนุน พัฒนาภาคอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านต่าง ๆ ยกระดับคุณภาพของสินค้า ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) และการที่ วว. ได้ก่อตั้ง **“ศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง (ศทร.)”** ขึ้นมา จึงเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) พบว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การขนส่งสินค้าทางถนนสู่การขนส่งที่ต้นทุนต่ำกว่า และมีแผนการลงทุนในการคมนาคมขนส่งระบบราง มากที่สุดถึงร้อยละ 74.44 ของวงเงินลงทุนทั้งหมด จึงเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมว่า หนังสือเล่มนี้ จะช่วยทำให้ผู้อ่าน หรือประชาชนได้เข้าใจบทบาทของ วว. ในการสนับสนุนผู้ประกอบการด้านคมนาคมขนส่งภายในประเทศ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ร่วมมือกันในลักษณะบูรณาการ **“พันธมิตรระบบราง”** เพื่อให้การบริการ แบบครบวงจร

ณ เวลานี้ จึงต้องขอแสดงความชื่นชมกับ วว. อีกครั้ง ที่แสดงภาพระบบขนส่งโลจิสติกส์ไทย ให้พวกเราคนไทยได้เห็นและตระหนัก ว่าสิ่งที่เราเห็นในชีวิตประจำวัน ล้วนผ่านการพิจารณาคัดสรรจากรัฐบาล โดยเฉพาะระบบราง ที่ วว. เป็นหนึ่งในหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนร่วมในการสร้างระบบโลจิสติกส์ทางราง ที่มีความปลอดภัย ประหยัดต้นทุน ลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ และให้บริการที่มีประสิทธิภาพต่อประชาชน

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. เอนก เหล่าธรรมทัศน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

คำนิยม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ก่อตั้ง “ศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง” หรือ ศทร. ขึ้น เพื่อการส่งเสริมสนับสนุน และสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ทำงานร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านยานยนต์ขนส่งต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการทดสอบ วิเคราะห์ และให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทนแข็งแรง เป็นไปตามข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ด้านระบบรางตามมาตรฐานสากล สามารถทดแทนหรือแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ต่างประเทศได้ และมีอายุการใช้งานของชิ้นส่วนยาวนาน ทำให้ยานพาหนะมีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อประชาชนและผู้ใช้งาน เกิดความคุ้มค่าต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งสินค้า นอกจากนี้ ศทร. ยังมีความโดดเด่น ในฐานะเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในด้านการทดสอบรับรองคุณภาพด้านระบบขนส่งที่ครอบคลุมทั้งด้านระบบรางและส่วนเชื่อมต่อการขนส่ง เช่น รถไฟขนส่งสินค้า รถไฟฟ้าในเมือง รถบรรทุกสินค้า ยานยนต์ไฟฟ้า ฯลฯ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับระบบรางที่มีการนำเข้ามาใช้ภายในประเทศ เพื่อสนับสนุนด้านความปลอดภัยในการใช้งานระบบขนส่งทางรางและเสริมขีดความสามารถผู้ประกอบการในการทดแทนการนำเข้าชิ้นส่วนระบบราง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ดังนั้น การที่ วว. ได้จัดพิมพ์หนังสือ “*วทน. กับการสนับสนุนการใช้ Local Content ในระบบรางของไทย*” ขึ้นมา จึงนับเป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการคมนาคมขนส่งระบบรางของไทย ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้น ทั้งในเรื่องของการขนส่งมวลชนและการขนส่งในภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้เข้าใจถึงบทบาทการทำงานของ วว. และหน่วยงานพันธมิตร ในการร่วมขับเคลื่อนระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ในมิติของการพัฒนาการผลิตชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับยานยนต์ขนส่ง และระบบรางภายในประเทศ ตามนโยบาย Local Content ด้านการคมนาคมและขนส่งระบบรางในอนาคต จึงเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจและยินดีเป็นอย่างยิ่ง และสมควรบันทึกบทบาทของ วว. ไว้ในการพัฒนาระบบรางเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ทัดเทียมอารยประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ระบบรางของประเทศไทย พุ่งทะยานไกล ไม่น้อยหน้าประเทศใดทั้งในอาเซียนและนานาชาติต่อไป

ดร. ชูติมา เอี่ยมโชติชวลิต

ผู้ว่าการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

สารบัญ

- 6** | **บทที่ 1** โลจิสติกส์ (Logistic) คืออะไร?
- 8** | **บทที่ 2** ประเภท และ สัดส่วนการขนส่งของไทย
- 10** | **บทที่ 3** วว. เกี่ยวข้องกับ ยานยนต์ขนส่งอย่างไร?
- 12** | **บทที่ 4** วว. มีศักยภาพ และความพร้อมอย่างไร? ในการทดสอบยานยนต์ขนส่ง
- 19** | **บทที่ 5** รู้หรือไม่! ทำไม วว. ถึงทำเรื่อง ขนส่งทางราง?
- 22** | **บทที่ 6** รู้หรือไม่! เส้นทาง ระบบรางของไทยในปัจจุบันและอนาคตจะมีระยะทางที่กิโลเมตร?
- 24** | **บทที่ 7** กลุ่มงานของระบบราง แบ่งออกเป็นกี่กลุ่มงาน และมี อะไรบ้าง?
- 26** | **บทที่ 8** ในกระทรวง อว. มี หน่วยงานไหนบ้างที่ทำงาน เกี่ยวกับระบบราง? ผ่านเครือข่าย “พันธมิตรระบบราง สร้างสรรค์ อุตสาหกรรมระบบรางไทย”
- 28** | **บทที่ 9** มาตรฐานที่ใช้ควบคุม ผลิตภัณฑ์งานทางของระบบราง มีอะไรบ้าง?
- 30** | **บทที่ 10** ศักยภาพและ ความพร้อมของ วว. ในการ ทดสอบ และให้การรับรอง ชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์งานทาง ของระบบรางภายในประเทศ
- 37** | **บทที่ 11** การผลิตชิ้นส่วน งานทางที่ใช้ในระบบรางภายใน ประเทศมีอะไรบ้าง?
- 40** | **บทที่ 12** วว. มีเทคโนโลยี อะไรบ้าง? ที่ใช้ในการตรวจ สภาพเส้นทางรถไฟ
- 42** | **บทที่ 13** วว. มีศักยภาพ และ ความพร้อมแค่ไหน? กับรถไฟ ความเร็วสูงภายในประเทศ
- 44** | **บทที่ 14** หน่วยงานไหนบ้าง? ที่ร่วมมือกับ วว. สนับสนุน ผู้ประกอบการในการผลิตชิ้นส่วน ส่วนงานทางของระบบราง ภายในประเทศ
- 47** | **บทที่ 15** บทสรุป
- 48** | **บทที่ 16** เอกสารอ้างอิง

1

โลจิสติกส์ (Logistic) คืออะไร?

โลจิสติกส์ หรือ ลอจิสติกส์ (logistics) คือระบบการจัดการ การส่งสินค้า ข้อมูล และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีการขนส่ง หรือเคลื่อนย้าย จากจุดหมายต้นทางไปยังปลายทางตามความต้องการของผู้ส่ง เป็นการ เชื่อมโยงกันระหว่างการทำงานของข้อมูล การขนส่ง การบริหารวัสดุคงคลัง การจัดการวัตถุดิบ การบรรจุหีบห่อ นับเป็นช่องทางหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน ที่เพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ของเวลาและสถานที่

สรุปได้ว่า ทุกอย่างที่มีความเกี่ยวกับการขนส่ง จะเกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ ทั้งหมด เป้าหมายของโลจิสติกส์ คือการลดค่าใช้จ่าย และระยะเวลา ในการขนส่ง รวมทั้งลดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยใช้ต้นทุนน้อยที่สุด

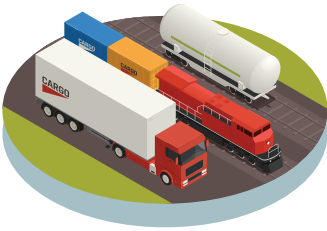
การขนส่งสินค้านั้นยังต้องคำนึงถึงยานพาหนะที่ใช้จัดส่งสินค้า ต้องมีความคงทนแข็งแรงที่จะจัดส่งสินค้าไปยังที่หมายได้ทันเวลา มีความปลอดภัยต่อสินค้า และประชาชน ซึ่งมีผลกระทบต่อราคาสินค้าโดยตรง รongมาจากค่าเชื้อเพลิงในการขนส่ง

2

ประเภท และสัดส่วนการขนส่งของไทย

การขนส่งสินค้าจำแนกออกเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

1. การขนส่งทางบก (Land Transport)
 - การขนส่งทางรถยนต์ (Truck Transport) คิดเป็นสัดส่วน 78.3%
 - การขนส่งทางรถไฟ (Rail Transport) คิดเป็นสัดส่วน 1.7%

2. การขนส่งทางน้ำ (Water Transport) คิดเป็นสัดส่วน 19.9%

3. การขนส่งทางอากาศ (Air Transport) คิดเป็นสัดส่วน 0.1%

	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
ทางถนน 	78.6%	78.3%
ทางน้ำภายในประเทศ 	9.1%	9.3%
ทางชายฝั่งทะเล 	10.6%	10.6%
ทางราง 	1.6%	1.7%
ทางอากาศ 	0.1%	0.1%

ที่มา : สัตส่วนการขนส่งไทย
 สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th>

LOGISTICS

3

ว. เกี่ยวข้องกับยานยนต์ขนส่งอย่างไร?

10 อันดับประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตทางถนนมากที่สุด

*จำนวนผู้เสียชีวิตทางถนนต่อแสนประชากร (หน่วย : ราย)

1. ไทย
36.2

2. มาลาวี
35.0

3. ไลบีเรีย
33.7

4. สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยคองโก
33.2

5. แทนซาเนีย
32.9

6. สาธารณรัฐ
แอฟริกากลาง
32.4

7. อีหร่าน
32.1

8. โรวันดา
32.1

9. โมซัมบิก
31.6

10. เซาตูเมและ
ปรินซีปี
31.1

ที่มา : www.worldatlas.com

สถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทย

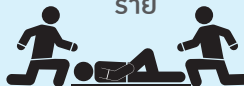
จำนวนผู้เสียชีวิตทางถนนในปี 2559

= 22,356

ราย

62 ราย

ผู้เสียชีวิต
เฉลี่ยต่อวัน

5 แสนล้านบาท
งบประมาณรัฐ
ที่ต้องสูญเสีย

ที่มา : คณะทำงานจัดทำแผนและมาตรการลดการสูญเสียจากภัยบนท้องถนน

จากสัดส่วนการขนส่งจะเห็นได้ว่าการขนส่งทางถนนนั้นมีสัดส่วนมากที่สุดคือ 78.3% ซึ่งเป็นวิธีกระจายสินค้าได้ดีที่สุดและครอบคลุมทุกภูมิภาคในประเทศตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน แต่สิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ในการขนส่งทางถนนก็คืออุบัติเหตุ อุบัติเหตุบนท้องถนนทั่วโลก การเปิดเผยของเว็บไซต์เว็ลด์แอตลาส เกี่ยวกับประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนมากที่สุดในโลก ปี พ.ศ. 2560 พบว่าประเทศไทยได้ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 1 ของโลก มีอัตราผู้เสียชีวิต 36.2 รายต่อแสนประชากร และสถิติเมื่อปี พ.ศ. 2559 พบว่าการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนมีจำนวนผู้เสียชีวิต 22,356 ราย เฉลี่ยการเสียชีวิต 62 รายต่อวัน และทำให้สูญเสียงบประมาณรัฐมูลค่า 5 แสนล้านบาท การขนส่งทางถนนที่ปลอดภัยจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และมีความสำคัญต่อระบบโลจิสติกส์

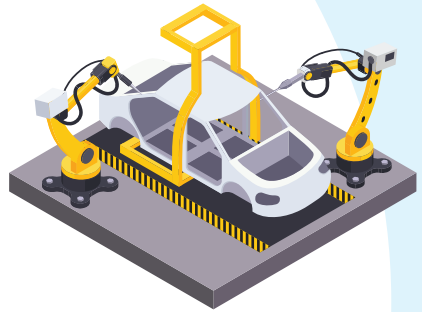

ดังนั้น วว. จึงเห็นถึงความสำคัญของยานพาหนะที่ต้องบรรทุกน้ำหนักเป็นจำนวนมาก และต้องวิ่งปะปนไปกับประชาชนผู้ใช้รถในทุกสภาพถนน ซึ่งอาจทำให้เกิดการสีกหรือ หรือความเสียหายจากการบรรทุก ส่งผลกระทบต่ออายุการใช้งานของชิ้นส่วนต่าง ๆ ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อผู้ร่วมทาง ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ และความเสียหายต่อสินค้าตามมา และอาจเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้สินค้านำเข้าแพงขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ วว. ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมในการสนับสนุนพัฒนาภาคอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านต่าง ๆ ทำเรื่องยานยนต์ขนส่งในด้านการทดสอบ วิเคราะห์ และให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทนแข็งแรง และมีอายุการใช้งานของชิ้นส่วนยาวนาน ทำให้รถมีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อประชาชนและผู้ใช้งาน เกิดความคุ้มค่าต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งสินค้า

4

วว. มีศักยภาพและความพร้อมอย่างไร? ในการทดสอบยานยนต์ขนส่ง

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการรับรอง มอก.17025 ดำเนินงานให้บริการทดสอบวิเคราะห์ และให้คำปรึกษาทดสอบรับรองคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัยตามข้อกำหนดทางเทคนิค และมาตรฐานสากล เช่น ISO, DIN, JIS เป็นต้น ที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนยานยนต์ โดยห้องปฏิบัติการที่ผ่านการรับรอง ISO 17025 ซึ่งสังกัดอยู่ในศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง (ศทร.) ภายใต้การกำกับดูแลของ วว. โดยเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบนั้นผ่านการสอบเทียบ และความแม่นยำสูง อาทิ

- กระบอกไฮดรอลิก (Hydraulic Actuator) ที่ควบคุมการทำงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ขนาด 2.5-100 ตัน จำนวนกว่า 30 เครื่อง
- เครื่องทดสอบการสั่นสะเทือน (Vibration Shaker) สามารถรับน้ำหนักได้ถึง 900 กิโลกรัม
- เครื่องจำลองการสั่นสะเทือนตามสภาพถนน (4 post tester) โดยแสดงดังตัวอย่างการทดสอบ เช่น

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรงและอายุการใช้งานระบบช่วงล่าง (Suspension) รถยนต์ จากการจำลองสภาพถนนที่ใช้งานจริง

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรงและอายุการใช้งานของชิ้นส่วนรถยนต์ที่เกิดจากการสั่นสะเทือน

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุง
ความแข็งแรง และอายุการใช้งาน
อุปกรณ์เสริมสำหรับติดตั้งกับรถยนต์

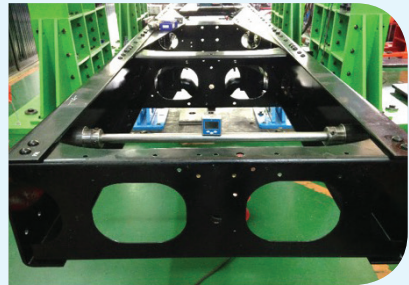

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรงและอายุการใช้งานอุปกรณ์ประกอบ
ได้แก่ ประตูรถยนต์ กระโปรงหน้า-หลัง กระงะข้าง กระงะกประตู่

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรง
และอายุการใช้งานของชิ้นส่วนยึดยางอะไหล่ รถบรรทุก

การทดสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรง
และอายุการใช้งานของแชสซีรถบรรทุก

จาก “นโยบายด้านการพัฒนา
อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า” การนำ
เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า (EV) มา
แทนยานยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อ
ลดมลพิษและบรรเทาภาวะโลกร้อน

ตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงคมนาคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) และ
มติ ครม. เรื่องแผนมุ่งเป้าด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม
ยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทย มีการมุ่งเน้นส่งเสริมรถยนต์ไฟฟ้า

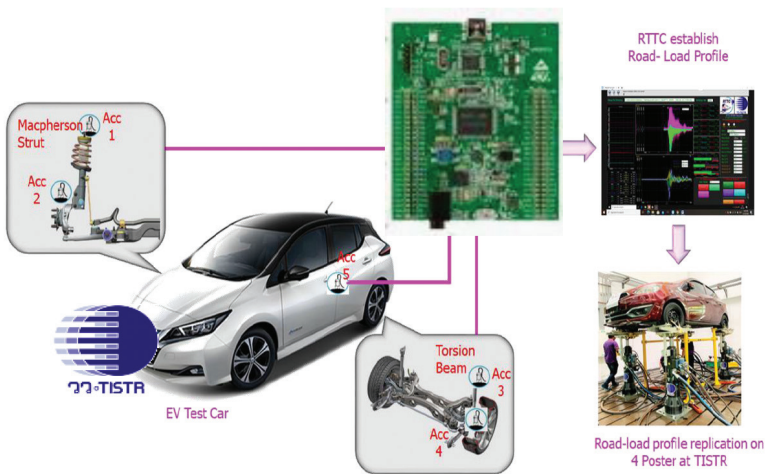
จากนโยบายดังกล่าว วว. ได้มีโครงการความร่วมมือด้านยานยนต์
ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน โดยได้ลงนามความร่วมมือกับบริษัท
Mine Mobility Research Co., Ltd. ซึ่งเป็นผู้ประกอบการไทยในการให้
คำปรึกษาและทดสอบ ร่วมมือในการพัฒนาชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า

โครงการความร่วมมือด้านยานยนต์ระหว่าง วว. กับเอกชน
ในการทดสอบเพื่อพัฒนายานยนต์ไฟฟ้า

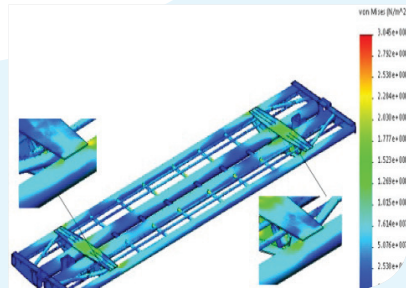
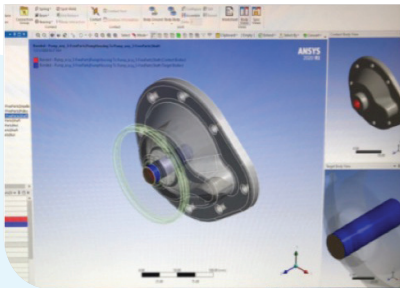
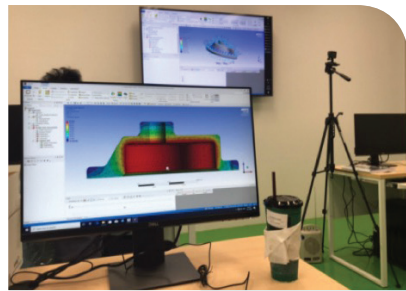
จากที่ วว. มีโครงการความร่วมมือด้านยานยนต์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน ในการให้คำปรึกษาและทดสอบ วว. ได้พัฒนา ระบบ “TISTR Road-Load Profile” สำหรับใช้ในการบันทึกข้อมูลภาระกรรมถนนจากการขับขี่จริง และนำข้อมูลที่ได้ไปจำลองการทดสอบในห้องปฏิบัติการ โดยไม่ต้องนำรถยนต์ไปวิ่งทดสอบจริงบนท้องถนน เนื่องจากใช้เวลานานและเสียค่าใช้จ่ายสูงสำหรับการประเมินผลเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงความแข็งแรงและอายุการใช้งานของยานยนต์ไฟฟ้า และระบบดังกล่าวสามารถพัฒนาไปสู่ยานพาหนะประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางบกได้อีกด้วย เช่น รถบรรทุก รถไฟ และยานพาหนะประเภทอื่น ๆ

ระบบ TISTR Road-Load Profile สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า

นอกจากนี้ วว. ยังมีการสนับสนุนผู้ประกอบการภายในประเทศ ด้านโปรแกรมวิเคราะห์ปัญหาทางวิศวกรรม โดยให้บริการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการออกแบบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์รองรับได้ไม่น้อยกว่า 20 ท่าน/ครั้ง และบริการโปรแกรมวิเคราะห์ปัญหาด้านการออกแบบ เพื่อพัฒนาชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ อาทิ โปรแกรมวิเคราะห์

- ด้านความแข็งแรง และความล้าของชิ้นส่วนวิศวกรรม
- ด้านการกระแทกและการชน
- ด้านปฏิสัมพันธ์ของแข็ง-ของไหล

ห้องฝึกอบรมทักษะเทคโนโลยีด้านการออกแบบ
ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์

5

รู้หรือไม่! ทำไม วว. ถึงทำเรื่องขนส่งทางราง?

จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) พบว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งสินค้าทางถนนสู่การขนส่งที่ต้นทุนต่ำกว่า รัฐบาลได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วน (Action plan) เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งของประเทศ โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2561 มีวงเงินลงทุนสูงถึง 3,026,408.99 ล้านบาท จำแนกเป็นลงทุนในการคมนาคมขนส่งระบบรางมากที่สุดถึงร้อยละ 74.44 ของวงเงินลงทุนทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นการลงทุนในการคมนาคมขนส่งทางถนนทางอากาศ และทางน้ำ โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 22.06, 2.18 และ 1.32 ตามลำดับ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่ง โดยให้ระบบรถไฟเป็นโครงข่ายหลักในการคมนาคมขนส่งของประเทศ จากสัดส่วนการลงทุนสูงถึง 74.44% จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการลงทุนในการคมนาคมขนส่งระบบรางมากที่สุด ซึ่งเป็นการขนส่งที่สามารถกระจายสินค้าที่มีต้นทุนต่ำที่สุดกว่าการขนส่งประเภทอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบโลจิสติกส์ของประเทศ

การขนส่งทางรางเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับธุรกิจจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายของไทยหันมาผลิตชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับระบบรางกันมากจากการส่งเสริมของภาครัฐ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จะถูกนำไปใช้ในโครงการก่อสร้างทางรถไฟ แต่ต้องผ่านการทดสอบตามมาตรฐานข้อกำหนดของผู้ว่าจ้าง หรือข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ด้านระบบรางตามมาตรฐานสากล ดังนั้นกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยเฉพาะ วว. ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับระบบราง รวมทั้งมีหน้าที่ส่งเสริมการสนับสนุนพัฒนาภาคอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านต่าง ๆ ยกกระดับคุณภาพของสินค้าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว วว. จึงได้ก่อตั้ง “ศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง (ศทร.)” เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ ในด้านการทดสอบ วิเคราะห์ และให้คำปรึกษา เกี่ยวกับคุณภาพของชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ระบบราง และเป็นหน่วยงานทดสอบสนับสนุนการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (Product Certification) ด้านระบบราง ตามมาตรฐานข้อกำหนดของผู้ว่าจ้าง หรือข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ด้านระบบรางตามมาตรฐานสากล และสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพในด้านต่าง ๆ และสามารถทดแทนหรือแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ต่างประเทศได้ โดยมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน และ ศทร. ยังเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับระบบรางที่ถูกนำเข้ามาใช้ภายในประเทศ

6

รู้หรือไม่ว่า! เส้นทางระบบรางของไทยในปัจจุบันและอนาคตจะมีระยะทางที่กิโลเมตร?

สะดวก รวดเร็ว
ปลอดภัย

สามารถ
กำหนดเวลาได้

ประหยัดค่าใช้จ่าย

ลดต้นทุน
ด้านโลจิสติกส์

กระตุ้นเศรษฐกิจ
ประชาชนอยู่ดีมีสุข

เชื่อมต่อไปยัง
ประเทศเพื่อนบ้าน

การพัฒนาการรถไฟไทย

ระหว่าง ปี 2558 - 2580

รวมระยะทาง 7,789 กม.

วงเงินลงทุน 2,726,929 ล้านบาท

แบ่งเป็น 3 ระยะ:

ระยะที่ 1 : พ.ศ. 2558 - 2561 รถไฟทางคู่

7 โครงการ ระยะทาง 993 กม.

- ตะเข็บตรา - คอลอมเบียท่า - แกลงคอย
- ขุนทางถนนจิระ - ขอนแก่น
- ประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร
- สทลุง - ปากน้ำโพ
- นานกนก - ขุนทางถนนจิระ
- นครปฐม - หัวหิน
- หัวหิน - ประจวบคีรีขันธ์

รถไฟสายใหม่

1 โครงการ ระยะทาง 326 กม.

- นครชัย - เชียงราย - เชียงทอง

รถไฟความเร็วสูง

2 โครงการ ระยะทาง 473 กม.

- กรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา
- เชียงแสน - สวนผึ้ง
- (ดอนเมือง - สุวรรณภูมิ - อุตราดิตถ์)

ระยะที่ 2 : พ.ศ. 2562 - 2570 รถไฟทางคู่

7 โครงการ ระยะทาง 1,483 กม.

- ปากน้ำโพ - นครชัย
- ขอนแก่น - หมอนทอง
- ขุนทางถนนจิระ - จุฬาลงกรณ์
- ชุมพร - สุราษฎร์ธานี
- สุราษฎร์ธานี - หาดใหญ่ - สงขลา
- หาดใหญ่ - ปาดังเบซาร์
- นครชัย - เชียงใหม่

รถไฟสายใหม่

6 โครงการ ระยะทาง 1,155 กม.

- บ้านฝาง - บุคตาหาร - นครพนม
- สุราษฎร์ธานี - กำแพง
- นครสวรรค์ - กำแพงเพชร - ตาก - แม่สอด
- กาญจนบุรี - บ้านนาฮี
- สงขลา - ปากบารา
- บ้านนาฮี - อ.นครหลวง

รถไฟความเร็วสูง

5 โครงการ ระยะทาง 1,274 กม.

- อุตรดิตถ์ - ระยอง
- กรุงเทพมหานคร - พิษณุโลก
- นครราชสีมา - หมอนทอง
- กรุงเทพมหานคร - หัวหิน
- พิษณุโลก - เชียงใหม่

ระยะที่ 3 : พ.ศ. 2571 - 2580 รถไฟทางคู่

3 โครงการ ระยะทาง 460 กม.

- ฝาง - บ้านคาพุด
- คอลอมเบียท่า - อรัญประเทศ
- หาดใหญ่ - สุโขทัย - ลพบุรี

รถไฟสายใหม่

7 โครงการ ระยะทาง 866 กม.

- บ้านคาพุด - ระยอง - จันทบุรี - ตราด
- จุฬาลงกรณ์ - ช่างเหล็ก
- กาญจนบุรี - บ้านพุน้ำร้อน
- นครสวรรค์ - บ้านฝาง
- ทุ่งกุลารั้ว - นครชัย
- สุราษฎร์ธานี - คอนสตัน
- ชุมพร - ระยอง

รถไฟความเร็วสูง

2 โครงการ ระยะทาง 759 กม.

- หัวหิน - สุราษฎร์ธานี
- ช่วงสุราษฎร์ธานี - ปาดังเบซาร์

ที่มา : <http://www.otp.go.th>

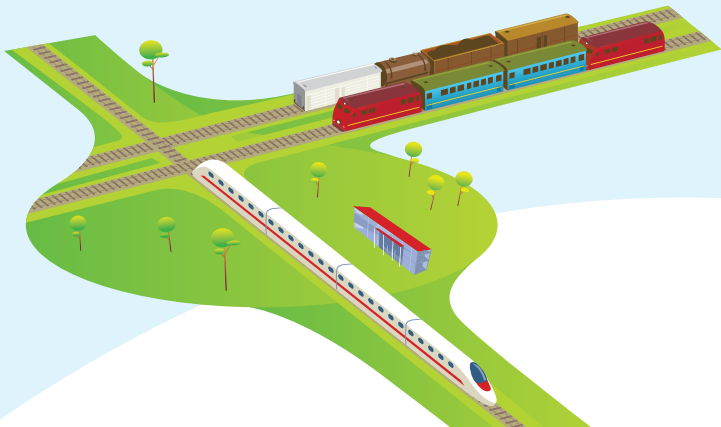

จากแผนการพัฒนารถไฟไทยระหว่าง ปี พ.ศ. 2558-2580 เส้นทาง
การขนส่งทางรางของประเทศจะมีระยะทางร่วมกันถึง 7,789 กิโลเมตร ซึ่งแบ่ง
โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟออกเป็น 3 ประเภท คือ

- การก่อสร้างเส้นทางรถไฟในโครงการรถไฟทางคู่
 - การก่อสร้างเส้นทางรถไฟในโครงการรถไฟสายใหม่
 - การก่อสร้างเส้นทางรถไฟในโครงการรถไฟความเร็วสูง
- โดยถูกแบ่งการก่อสร้างออกเป็น 3 ระยะ คือ

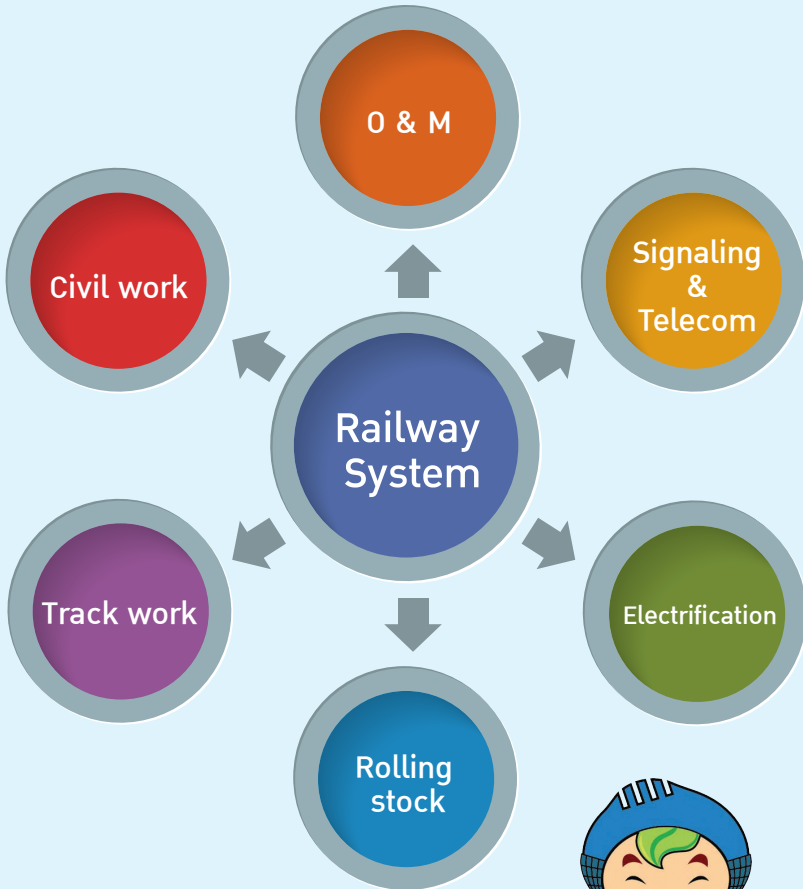
- ระยะที่ 1 : ช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 เป็นระยะทาง
1,792 กิโลเมตร
- ระยะที่ 2 : ช่วงปี พ.ศ. 2562-2570 เป็นระยะทาง
3,912 กิโลเมตร
- ระยะที่ 3 : ช่วงปี พ.ศ. 2571-2580 เป็นระยะทาง
2,085 กิโลเมตร

ซึ่งในปัจจุบันเส้นทางรถไฟในประเทศไทยมีระยะทางที่เปิดการเดินรถ
แล้ว 4,346 กิโลเมตร

7

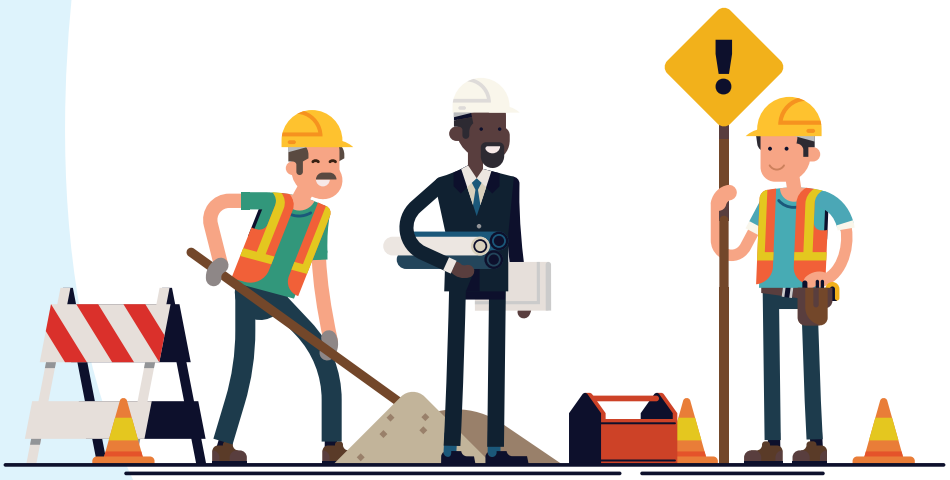
กลุ่มงานของระบบรางแบ่งออกเป็นกี่กลุ่มงาน และมีอะไรบ้าง?

กลุ่มงานระบบขนส่งทางรางหลัก ๆ จะแบ่งออกเป็นกลุ่มเฉพาะด้านตามลักษณะงานซึ่งประกอบไปด้วย 6 กลุ่มงาน คือ

- กลุ่มงานก่อสร้าง (Civil Work)
- กลุ่มงานทาง (Track Work)
- กลุ่มงานล้อเลื่อน (Rolling Stock)
- กลุ่มงานระบบจ่ายไฟฟ้า (Electrification)
- กลุ่มงานอาณัติสัญญาณและการสื่อสาร (Signaling & Telecom)
- กลุ่มงานการเดินรถและซ่อมบำรุง (Operation & Maintenance)

เห็นได้ว่าในระบบรางมีหลายกลุ่มงาน ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยที่หน่วยงานเดียวจะสามารถรับผิดชอบได้ทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น ประเทศจีน ที่มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบรางของประเทศหลาย ๆ หน่วยงาน ร่วมมือในการดูแลระบบขนส่งทางรางของประเทศจีนเอง

8

ในกระทรวง อว. มีหน่วยงานไหนบ้าง
ที่ทำงานเกี่ยวกับระบบราง?
ผ่านเครือข่าย “พันธมิตรระบบราง
สร้างสรรค์อุตสาหกรรมระบบรางไทย”

ในกระทรวงอุดมศึกษา และนวัตกรรม (อว.) มีหน่วยงานสนับสนุนด้านระบบราง เช่น มว. สวทช. วศ. และกลุ่มมหาวิทยาลัย ซึ่ง วว. รับผิดชอบเกี่ยวกับการทดสอบ วิเคราะห์ รับรอง และให้คำปรึกษาทางวิศวกรรมระบบราง โดย วว. เน้นอยู่ในส่วนของกลุ่มงานทางการก่อสร้างทาง และกลุ่มงานล้อเลื่อน

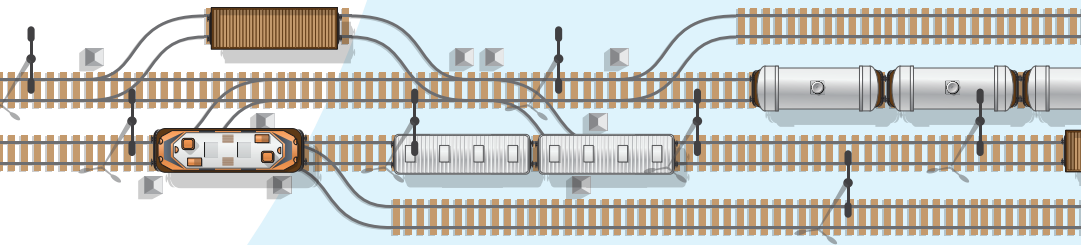
9

มาตรฐานที่ใช้ควบคุมผลิตภัณฑ์งาน ทางของระบบราง มีอะไรบ้าง?

มาตรฐานที่ใช้ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ระบบรางมีดังนี้

- ข้อกำหนดทางเทคนิคของขอบเขตงาน (TOR) ใช้ในประเทศไทย
- EN : (European Standard)
- ISO : (International Standards Organization)
- UIC : (International Union of Railway)
- AREMA : (American Railway Engineering and Maintenance-of-Way Association)
- AS : (Australian Standard)
- AAR : (Association of American Railroads)
- และมาตรฐานอื่น ๆ เป็นต้น

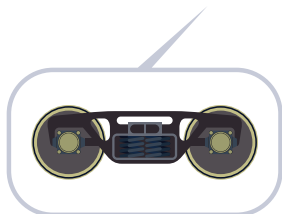
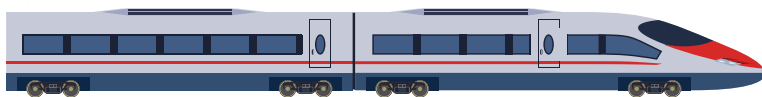

10

ศักยภาพและความพร้อมของ วว.
ในการทดสอบ และให้การรับรอง
ชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์งานทาง
ของระบบรางภายในประเทศ

ว. ได้ดำเนินงานด้านการให้บริการทดสอบระบบรางมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งถูกพัฒนาจากการทดสอบรถยนต์ สิ่งสมประสพการณ์ องค์กรความรู้ และความชำนาญ มาจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 20 ปี โดยมี **“ศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง (ศทร)”** ซึ่งมีพร้อมทางด้านเครื่องมือ และองค์ความรู้ที่สามารถให้บริการทดสอบวิเคราะห์ และให้คำปรึกษาทั้งวัสดุ และผลิตภัณฑ์ระบบรางให้กับสถานประกอบการ ตามข้อกำหนดมาตรฐาน และขอบเขตงาน (TOR) หรือข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ด้านระบบรางตามมาตรฐานสากล ครอบคลุมชิ้นส่วนงานทางและล้อเลื่อน ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9001 และความสามารถทางห้องปฏิบัติการทดสอบระบบราง มอก.17025 และยังได้เครื่องหมายรับรองห้องปฏิบัติการสากล สามารถรองรับงานทดสอบในระดับนานาชาติ (ILAC, International Laboratory Accreditation) ในระยะเวลาที่ผ่านมา ว. ได้สนับสนุนงานทดสอบให้แก่โครงการก่อสร้างรถไฟของกระทรวงคมนาคม มากกว่า 40 สัญญาโครงการ และโครงการต่างประเทศมากกว่า 10 สัญญาโครงการ

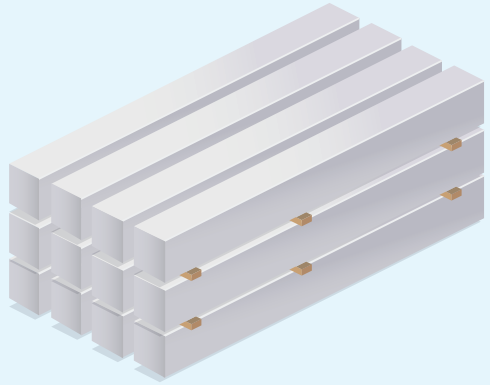

จากความร่วมมือทางด้านเครื่องมือ และองค์ความรู้ที่สามารถให้บริการทดสอบ วิเคราะห์ และให้คำปรึกษาโดย วว. มีศักยภาพ และสามารถทดสอบผลิตภัณฑ์ระบบรางได้ทุกรายการซึ่งครอบคลุมตามข้อกำหนดของการรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม (สมอ.) และมาตรฐานสากลในด้านวัสดุงานทาง รวมทั้งข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ด้านระบบรางตามมาตรฐานสากล เช่น

- การทดสอบหมอนคอนกรีต (Concrete Sleeper)
- การทดสอบเครื่องยึดเหนี่ยวราง (Fastening System)
- การทดสอบรอยเชื่อมราง (Flash Butt & Alumino-Thermic) และประกบราง (Insulated Rail Joint, IRJ)
- การทดสอบชิ้นส่วนประกอบของชุดล้อเลื่อน
 - โครงโบกี้ (Bogie) หรือแคร่
 - ห้ามล้อ (Brake)
 - เพลาล้อ (Axle)
- การทดสอบวัสดุเสริมโครงสร้างทาง หินโรยทาง (Geo-grid, Geo-textile)
- การทดสอบโบกี้บรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ (บพต.)
- การทดสอบตู้โดยสาร (Passenger Car)

โดยแสดงตัวอย่างการทดสอบบางรายการดังต่อไปนี้

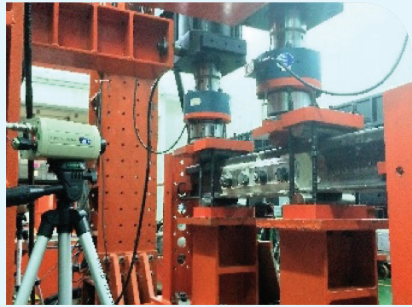

การทดสอบหมอนคอนกรีต (Concrete Sleeper)

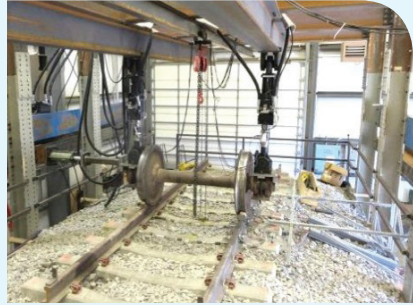
การทดสอบเครื่องยึดเหนี่ยวราง (Fastening System)

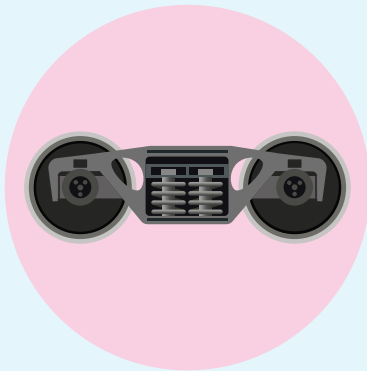

การทดสอบรอยเชื่อมราง (Flash Butt & Alumino-Thermic)
และประกบราง (IRJ)

การทดสอบชิ้นส่วนประกอบชุดล้อเลื่อน

11

การผลิตชิ้นส่วนงานทาง ที่ใช้ในระบบรางภายในประเทศ มีอะไรบ้าง?

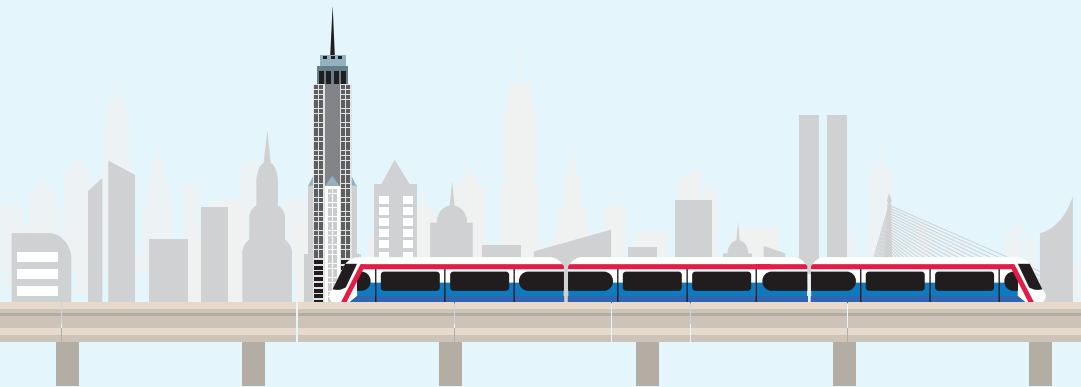

ระยะเวลาที่ผ่านมา วว. ให้การสนับสนุนในการทดสอบผลิตภัณฑ์ระบบรางแก่ผู้ประกอบการไทยที่ผลิตชิ้นส่วนงานทาง ตามมาตรฐานและข้อกำหนด TOR ที่ถูกนำไปใช้ในโครงการก่อสร้างทางรถไฟภายในประเทศ อาทิ

- วัสดุเสริมโครงสร้างทาง หินโรยทาง (Geo-grid, Geo-textile)
- หมอนคอนกรีต (sleeper)
- หมอนประแจ (bearer)
- แผ่นพื้นทางผ่านเสมอระดับ (level crossing)
- รอยเชื่อมราง (rail joint)
- ประกับราง (insulated rail joint, IRJ)
- ทางหลีก (turnout)
- อุปกรณ์สับหลีกราง
- สลักเกลียวกันคลาย (anti-loose bolt & screw)
- แท่งห้ามล้อ (Brake block)

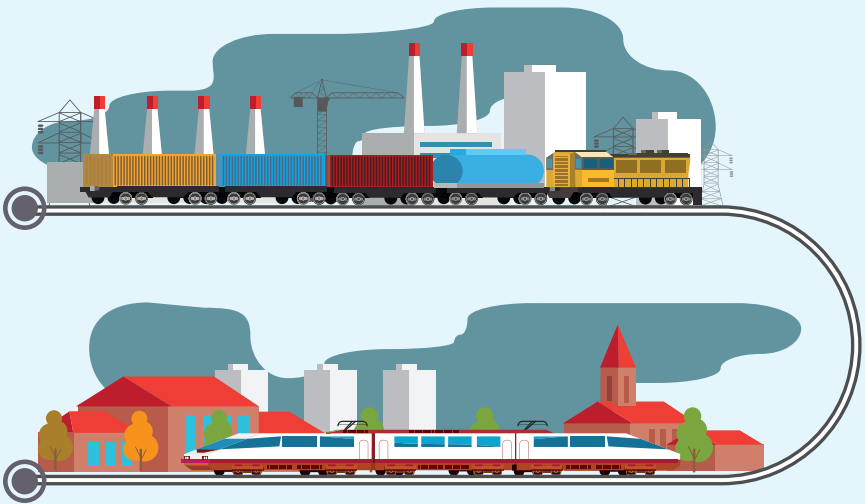
จากการสนับสนุนของ วว. ในการทดสอบผลิตภัณฑ์ระบบราง แก่ผู้ประกอบการไทยที่ผลิตชิ้นส่วนงานทาง ตามมาตรฐานและข้อกำหนด TOR ที่ใช้ในโครงการก่อสร้างทางรถไฟภายในประเทศ ได้ถูกนำไปใช้ในหลายโครงการภายในประเทศ อาทิ

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีแดง (บางซื่อ-รังสิต)
- โครงการรถไฟทางคู่สายตะวันออก (ฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย)
- โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงหัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์
- โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ มาบกะเบา-จิระ
- โครงการรถไฟทางคู่สายใต้ ช่วงนครปฐม-หัวหิน ช่วงที่ 2 (หนองปลาไหล-หัวหิน)
- โครงการเสริมความมั่นคงโครงสร้างทางระหว่างสถานีชุมทาง ฉะเชิงเทรา-ชุมทางคลองสิบเก้า
- โครงการรถไฟทางคู่สายใต้ช่วงประจวบคีรีขันธ์-หัวหิน ช่วงที่ 2 (ช่วงบางสะพานน้อย-ชุมพร)
- โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีส้มฝั่งตะวันออก ช่วงคลังสินค้า และที่จอดรถ

นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ วว. ทดสอบเกี่ยวกับงานทาง (Track Work) ให้กับต่างประเทศ อาทิ

- โครงการวางระบบขนส่งทางรางจากเหมืองแร่ Roy Hill ไปยังท่าเรือ Hedland ในประเทศออสเตรเลีย
- โครงการขยายเส้นทางรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนสาย Bishan, Tuas-West, Thompson Line ของการรถไฟฟ้าสิงคโปร์ (SMRT)
- โครงการประเมินและปรับปรุงโครงสร้างพัฒลมระบายอากาศในอุโมงค์รถไฟใต้ดิน Thompson Line ของการรถไฟฟ้าสิงคโปร์ (SMRT)
- โครงการประเมินและปรับปรุงการออกแบบเครื่องยึดเหนี่ยวรางให้แก่การรถไฟเมียนมาร์ (Myanma Railways) ในโครงการปรับปรุงเส้นทางสาย Yangon-Mandalay

12

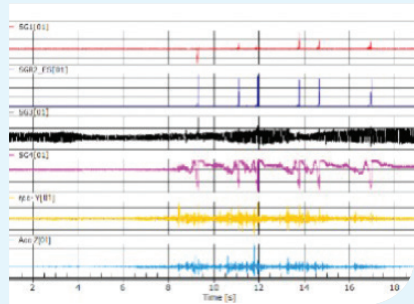
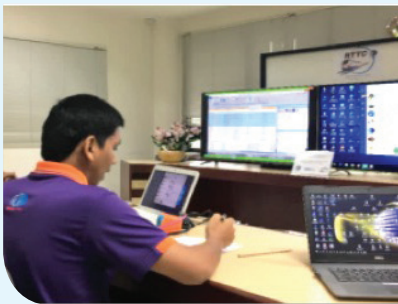
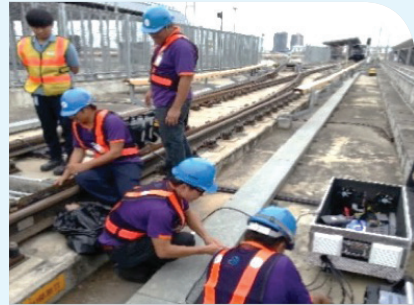
วว. มีเทคโนโลยีอะไรบ้าง? ที่ใช้ในการตรวจสอบสภาพเส้นทางรถไฟ

RAWLOC

RFD

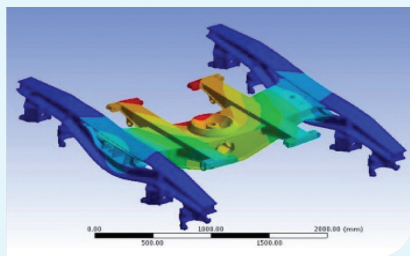
RSM

จากนโยบายภาครัฐ เอกชนได้มามีส่วนร่วมในการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐโดยการอนุญาตหรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิแก่เอกชนดำเนินกิจการร่วมเดินรถไฟเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ประหยัดต้นทุน ลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ และให้บริการที่มีประสิทธิภาพต่อประชาชน วว. ได้พัฒนาเทคโนโลยีการตรวจสอบราง เพื่อสนับสนุนการเดินรถ (Operation) และการซ่อมบำรุง (Maintenance) จำนวน 3 เทคโนโลยีด้วยกัน คือ

- เทคโนโลยีตรวจสอบฝ้าระวางน้ำหนักบรรทุกรถไฟ (RAWLOC)
- เทคโนโลยีตรวจสอบความบกพร่องของรางรถไฟ (RFD)
- เทคโนโลยีติดตามสถานะการใช้งานระบบรถไฟ (RSM)

13

ว. มีศักยภาพ และความพร้อม แค่ไหน? กับรถไฟความเร็วสูง ภายในประเทศ

ว. ได้พัฒนาศักยภาพการทดสอบผลิตภัณฑ์ระบบงานทาง และ ล้อเลื่อนที่ใช้กับรถไฟความเร็วสูง และพร้อมให้บริการทดสอบรับรอง ผลิตภัณฑ์ อาทิ

- หมอนคอนกรีต (Mono block concrete sleeper) ตามมาตรฐาน EN 13230-2
- หมอนประแจ (Concrete bearer) ตามมาตรฐาน EN 13230-4
- เครื่องยึดเหนี่ยวรางรถไฟความเร็วสูงตามมาตรฐาน EN 13481
- รอยเชื่อมรางรถไฟความเร็วสูงตามมาตรฐาน EN 14587
- รอยเชื่อมรางรถไฟความเร็วสูงตามมาตรฐาน EN 14730
- โครงแคร์ ตามมาตรฐาน EN 13749

เป็นต้น

โดย ว. มีแผนพัฒนาศักยภาพการทดสอบล้อเลื่อนรถไฟความเร็วสูง เพื่อสนับสนุนชิ้นส่วนระบบรางในประเทศซึ่งได้ดำเนินการออกแบบและก่อสร้างอาคารทดสอบความปลอดภัยและการบำรุงรักษาชิ้นส่วนรถไฟความเร็วสูงที่สถานีวิจัยลำตะคอง เพื่อส่งผ่าน และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับรถไฟความเร็วสูงสู่ภาคเอกชนในการพัฒนาชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

14

หน่วยงานไหนบ้าง? ที่ร่วมมือกับ วว.
สนับสนุนผู้ประกอบการ
ในการผลิตชิ้น ส่วนงานทาง
ของระบบรางภายในประเทศ

ว. มีการร่วมมือกันหลายหน่วยงานในการสนับสนุนผู้ประกอบการภายในประเทศ โดยผ่านบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในชื่อว่า “พันธมิตรระบบราง”

ซึ่งประกอบด้วย

- กรมการขนส่งทางราง
- การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
- บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด
- บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

15

บทสรุป

“ศูนย์ทดสอบมาตรฐานระบบขนส่งทางราง (ศทร.)” อยู่ในสังกัดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่พร้อมจะสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ในระบบโลจิสติกส์ (Logistic) ของไทย ด้านการทดสอบวิเคราะห์ และให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ในระบบขนส่งต่าง ๆ ด้วยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ซึ่งสามารถช่วยรองรับงานรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (Product Certification) ด้านระบบราง ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ครอบคลุมตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ และมาตรฐานสากล ในการส่งเสริมการผลิตชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อประชาชน และผู้ใช้งาน เกิดความคุ้มค่าต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งสินค้า และยังทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษา เข้ามาร่วมมือกันในชื่อว่า “พันธมิตรระบบราง” เพื่อสนับสนุน “แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

16

เอกสารอ้างอิง

- โลจิสติกส์ สืบค้นจาก (อินเทอร์เน็ต)
<https://www.cetros.co.ke/transport.html>
- แนวทางการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ของ
ประเทศ จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่จัดพิมพ์ 2562
สืบค้นจาก (อินเทอร์เน็ต)
<https://pubhtml5.com>
- ทีมา : สัตว์ส่วนการขนส่งไทย สืบค้นจาก
<https://www.nesdc.go.th>

วทน. กับการสนับสนุน การใช้ Local Content ในระบบรางของไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วทน.)
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม